

Dokumenttyp:
InstruktionDetta dokument gäller för:
Vård och omsorgFastställd/upprättad
2014-12-18 Eva Ulfenborg/Elin Sundberg Vård och omsorgschef

Dokumentansvarig:

Senast reviderad:
2014-12-18Giltighetstid:
TillsvidareDnr:
2014-492

Instruktion för sekretess

Vad är sekretess?

Alla som arbetar inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården har tystnadsplikt. Tystnadsplikt, eller sekretess som det också kallas, är till för att skydda enskilda personer från att uppgifter om deras personliga förhållanden lämnas till andra. Exempel på personliga förhållanden kan vara familjeförhållanden, hälsotillstånd, utbildning, arbete, ekonomi och social situation i övrigt. Uppgifter om adress och telefonnummer räknas också hit. Förbudet att lämna ut uppgifter om enskild gäller alla former av spridning, såväl muntlig som skriftlig, genom samtal i offentliga miljöer eller via sociala medier på Internet såsom bloggar, Facebook, Twitter, med flera.

Det är normalt tillåtet att samråda med kollegor och annan personal i den mån det behövs för att handlägga ett ärende eller ge service, vård eller omsorg till den enskilde. Uppgifter får dock inte lämnas till någon som inte har med ärendet att göra. Inte heller får man lämna ut andra uppgifter än de som har betydelse i den aktuella situationen. Man ska alltså inte diskutera en enskilds uppgifter med en kollega som inte deltar i den personens omvårdnad, även om han eller hon i sin tur också har tystnadsplikt.

Sekretess innebär i praktiken bland annat:

- Att du inte får diskutera delar av ditt arbete med familj eller vänner.
- Att du inte får svara på frågor från allmänheten, journalister eller andra förvaltningar som rör en enskilds personliga förhållanden.
- Att du inte får lämna ut handlingar eller annan skriftlig information om enskild person.
- Att handlingar (papper eller elektroniska) inte får förvaras på ett sätt som gör att obehöriga kan läsa dem.
- Att du inte får lämna ut fotografier av någon enskild. Blankett för medgivande finns.

- Att inte skicka sekretesskyddade uppgifter via e-post som inte har tvåfaktorsinloggning.

Utgångspunkten är att det Du som anställd får veta om enskild person, det har du också tystnadsplikt om. Det du hört eller läst får du varken tala om eller på annat sätt avslöja, t.ex. genom att visa eller läsa upp journalanteckningar. Kort sagt; vi skall utgå ifrån att vi inte får lämna ut uppgifter om enskilda personers förhållanden som vi möter i vårt arbete som patienter/ klienter/ vårdtagare etc.

Vem är bunden av sekretessen?

Sekretessen gäller alla som företräder en myndighet. Äldreomsorg, LSS-verksamhet och socialpsykiatri är alla myndigheter. All personal (även praktikanter, vikarier och elever) samt förtroendevalda som kommer i kontakt med enskilda brukare och patienter eller uppgifter om dessa är bundna av sekretessen.

När gäller sekretessen?

Sekretessen gäller oavsett om du arbetar eller är ledig. Den gäller även om du har slutat arbeta eller bytt arbetsplats. Sekretessen kan gälla i upp till sjuttio år.

Finns det undantag?

Sekretessen och tystnadsplikten kan brytas om:

- Den enskilde ger sitt medgivande eller om det står klart att den enskilde eller någon närstående inte lider men av att uppgifterna lämnas ut.

Med begreppet men avses allt som den berörde individen upplever som ett mer påtagligt obehag. Bedömningen om men måste alltid utgå från den enskildes egen upplevelse. Det förutsätter normalt att man ska fråga den enskilde om denne samtycker till att uppgifter lämnas ut.

Det finns inga formella krav på hur ett samtycke ska utformas. Det räcker om det är muntligt. Samtycket ska dock dokumenteras i den enskildes sociala dokumentation.

- Upplysningar kan lämnas till hälso- och sjukvårdspersonal om det är nödvändigt för att den enskildas behov av insatser ska kunna tillgodoses.
- Undantag finns också om vissa myndigheter begär att få ut uppgifter med stöd av lag, stäm av med din närmaste chef
- Om ett barn riskerar att fara illa. Då är personalen skyldig att göra en anmälan till annan myndighet.

Vid vissa typer av grövre brott kan sekretessen brytas. Ett sekretessgenombrott kräver att brottet har ett minimistraff på ett års fängelse, som exempelvis vid våldtäkt eller grov misshandel.

Vad händer om man bryter mot sekretessen?

Om man röjer uppgifter som omfattas av sekretesskydd gör man sig skyldig till dels en kränkning av den enskilda, dels ett brott mot lagen. Straffet kan bli böter eller fängelse.

Var finns mer information?

Om du är osäker på om du kan lämna uppgifter ska du samråda med din chef. Lagarna i sin helhet kan du läsa på riksdagens webbplats, www.riksdagen.se

Källor

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Eva Ulfenborg
Vård och omsorgschef